

Handläggare
Linda Lantz
Telefon: 0850801500

Till
Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd
2021-09-23

Kvalitén och arbetstryggheten på äldreboendet Kavat vård- och omsorg Persikan

Svar på skrivelse från Elvir Kazinic m.fl. (S)

Förslag till beslut

Skrivelsen besvaras med förvaltningens tjänsteutlåtande

Sammanfattning

Socialdemokraterna i Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd har gett stadsdelsförvaltningen i uppdrag att utreda om Kavats vård AB:s sänkningar av sysselsättningsgraden för de anställda verkligen är förenligt med skrivelserna i ramavtalet "Enstaka platser i särskilda boendeformer inom Stockholms stads valfrihetssystem" vad gäller kvalitetsmål, personalbemanning och anställningsform.

Förvaltningen har vid flera tillfällen haft kontakt med verksamhetschef för Persikans vård och omsorgsboende, Kavats vård och omsorg AB och i juni 2021 genomfördes uppföljning av verksamheten på uppdrag av äldreförvaltningen. Utifrån dessa underlag görs bedömningen att såväl Persikans vård och omsorgsboende som Bejtona vård- och omsorgsboende, vilket är en annan verksamhet i stadsdelsområdet i samma regi, är väl fungerande verksamheter med god följsamhet till aktuella lagar, riktlinjer och avtal. Förvaltningens uppfattning är att verksamheterna följer de satta kvalitetsmålen i upphandlingsavtalet. Inte heller kan sänkningen av sysselsättningsgraden anses vara oförenligt med stadens skrivning i ramavtalet.

Bakgrund

Socialdemokraterna i Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd inkom 2021-06-23 med en skrivelse. I skrivelsen uttrycks oro för konsekvenserna avseende kvalitet och anställningstrygghet efter att Persikans vård och omsorgsboende, Kavats vård och omsorg AB, förhandlat med facket om sänkningar av sysselsättningsgrad för de anställda. Socialdemokraterna i Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd ger därför stadsdelsförvaltningen i uppdrag att utreda:

1. Huruvida Kavats vård AB verkligen följer kvalitetsmålen i upphandlingsavtalet efter att sänkningar i sysselsättningsgraden gjorts,

2. Huruvida sänkningen av sysselsättningsgraden är förenligt med avtalet inom punkterna 5.5 Personal och bemanning samt 5.5.2 Anställningsform

Skrivelsen bifogas

Ärendets beredning

Ärendet har utarbetats inom avdelningen för äldre, funktionsnedsättning och socialpsykiatri

Ärendet

Socialdemokraterna i Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd har gett stadsdelsförvaltningen i uppdrag att utreda om Kavats vård AB:s sänkningar av sysselsättningsgraden för de anställda verkligen följer skrivelserna i ramavtalet "Enstaka platser i särskilda boendeformer inom Stockholms stads valfrihetssystem" vad gäller kvalitetsmål, personalbemanning och anställningsform.

I förfrågningsunderlaget till ramavtalet kap 5.5 framgår att i enlighet med 2 kap 3 § i socialtjänstförordningen ska det, utifrån den enskildes aktuella behov, finnas tillgång till personal dygnet runt som utan dröjsmål kan uppmärksamma om en boende behöver stöd och hjälp. Den boende ska ges det stöd och den hjälp som behövs till skydd för liv, personlig säkerhet eller hälsa. Utföraren ansvarar för att verksamheten är bemannad dygnet runt årets alla dagar med sådan kompetens och med sådan personalstyrka att de enskilda alltid tillförsäkras nödvändig tillsyn och säkerhet såväl beträffande hälso- och sjukvård som personlig omvårdnad. Detta omfattar även krav på att scheman läggs så att det finns tillräcklig tid för muntlig och skriftlig överrapportering mellan arbetspassen samt att det finns skriftliga och säkra rutiner för detta.

I kap 5.5.2 som handlar om anställningsform står: Som anställningsform ska heltid i möjligaste mån erbjudas och anställning av timavlönade, utöver vad som krävs för att täcka upp vid annan personals frånvaro, ska undvikas. Utföraren ska arbeta aktivt för att behålla personal inom verksamheten och därmed ge förutsättningar för personalkontinuitet.

Vårdföretaget Kavats Vård AB driver 11 vård- och omsorgsboenden i Stockholmsregionen. I Rinkeby-Kista stadsdelsområde har företaget verksamheterna Persikan samt Bejtona, båda belägna i Akalla. Persikan har som målgrupp persisktalande äldre och Bejtonas målgrupp är arabisktalande äldre. Båda dessa vård- och omsorgsboenden ingår i stadens LOV-avtal och är öppna även för andra äldre än de uttalade målgrupperna.

Persikan har 54 platser varav 35 är belagda. Bejtona har 17 platser varav 7 är belagda. Totalt är i dagsläget (juni 2021) 29 lägenheter obebodda. Svårigheten att få nya gäster har funnits i drygt ett år och förmodas vara en effekt av Coronapandemin då det tidigare varit stor efterfrågan om platser speciellt inom Persikan. Det är idag framförallt platser inom de somatiska enheterna som står tomma, något som är fallet för många vård- och omsorgsboenden i Stockholmsområdet. Av de boende på Persikan kommer 26 stycken från Stockholms stad, nio kommer från kranskommuner. På Bejtona kommer alla de boende från Stockholms stad.

Coronapandemin har lett till ett stort överskott av platser inom vård- och omsorgsboende, både i Stockholm och i övriga landet. Ansökningarna om vård- och omsorgsboende har minskat och en del äldre som har beviljats biståndet är rädda för att flytta in och väljer att avvakta. De bor då ofta kvar längre i sin ordinarie bostad med utökade hemtjänstinsatser. I vissa fall resulterar detta i icke verkställda beslut, i andra fall tar den enskilde eller företrädare tillbaka ansökan om boende. Vård- och omsorgsboenden tvingas därför på olika sätt att anpassa verksamheten vilket kan innebära att minska bemanningen.

Som en följd av verksamhetens låga beläggningsgrad har Persikan tvingats tomställa vissa våningsplan. Ledningen kallade i april till förhandling med facket för att kunna sänka sysselsättningsgraden för de anställda. Förhandlingen är slutförd och en ny organisation finns på plats sedan den 1 juni 2021. Ingen medarbetare har mist sin anställning men flera har fått minskad sysselsättningsgrad vilken nu varierar mellan 70-100 procent. Fjorton medarbetare berördes av förhandlingen. Tolv medarbetare fick sysselsättningsgraden sänkt med 5-10 procent och två medarbetare fick sysselsättningsgraden sänkt med 25 procent.

Antal årsarbetare är 24,25. Den s.k. personaltätheten är 0,57 personal per boende. Som jämförelse var personaltätheten 2019 vid förra uppföljningstillfället, 0,52 vilket visar att personalstyrkan i förhållande till antal boende inte påverkats av den nya organisationen. Timanställda utgör under 2 procent av personalstyrkan.

Förutsättningarna att hinna utföra "egen tid" (en timme i veckan som är den boendes egen att disponera tillsammans med sin kontaktperson på det sätt den enskilde önskar) och sköta dokumentation har enligt företaget inte förändrats. Verksamheten framhåller även att arbetsbelastning och vårdtyngd regelbundet kontrolleras för att upprätthålla verksamhetens status i enlighet med regelverk och avtal.

Verksamhetsuppföljning

Samtliga stadsdelsförvaltningar har uppföljningsansvar för verksamheter i egen regi inom det egna stadsdelsområdet. För privata verksamheter fördelar äldreförvaltningen uppföljningsansvaret mellan stadsdelsförvaltningarna. Syftet med verksamhetsuppföljning är att få kunskap om verksamheternas strukturella förutsättningar, det vill säga följsamhet till lagar, avtal eller uppdragsbeskrivning och kommunfullmäktiges mål. När det gäller verksamheter som Stockholms stad har avtal med är det även en del av avtalsuppföljningen.

En verksamhetsuppföljning genomfördes på Persikan och Bejtona den 16 juni av utredare och medicinskt ansvarig sjuksköterska från Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltning, enligt stadens gemensamma uppföljningsmodell.

Den samlade bedömningen är att verksamheten följer aktuella lagar, föreskrifter och avtal samt har förutsättningar att erbjuda en trygg och säker vård och omsorg. Det finns ett väl utvecklat ledningssystem för att systematiskt och fortlöpande säkra kvaliteten i verksamheten. Riskbedömningar genomförs regelbundet såväl på verksamhetsnivå som individnivå för att undvika oönskade händelser. Regelbundna kontroller görs för att följa upp att arbetet sker enligt fastställda rutiner och mål. Nittioåtta procent av vårdpersonalen har adekvat utbildning, huvudparten är undersköterska, de allra flesta medarbetare behärskar persiska eller arabiska.

Verksamheterna har tydliga rutiner för kontaktmannaskap och alla boende har en kontaktman. Kontaktmannen har ansvar för att de äldre får en meningsfull tillvaro utifrån individuell social stimulans enligt behov och önskemål. Aktiviteter anordnas utifrån de boendes önskemål och är i hög grad präglade av den persiska kulturen. Det är vanligt med besök av anhöriga och anhöriga deltar ibland även i anordnade aktiviteter. Veckosluten inleds alltid med någon typ av festlighet, sommartid ofta grillning.

Bedömningen är att verksamheten arbetar aktivt för att de äldre ska få vara delaktiga och ha en meningsfull tillvaro. Det finns en aktivitetsansvarig som bland annat planerar och genomför gruppaktiviteter. I de boendes genomförandeplaner finns information om hur de vill ha sin vardag och vilka aktiviteter, både gemensamma och individuella, som de önskar. Det dokumenteras även vilken typ av utevistelse som den äldre önskar och önskad kontinuitet.

Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltning
Avdelning äldre, funktionsnedsättning och
socialpsykiatri

Borgarfjordsgatan 14
Box 7049
164 07 Kista
Växel 08-508 01 000

Synpunkter och förslag

Stockholms stad bedriver så som många andra kommuner sedan flera år ett arbete för att kunna erbjuda alla anställda som så önskar,

en heltidssysselsättning. Anställda inom vård- och omsorg, som också är en kvinnodominerad yrkesgrupp, har i högre grad än många andra yrkeskategorier anställningar på deltid.

Att som vårdpersonal tvingas att gå ner i arbetstid ger konsekvenser för den enskildes trygghet och kan även påverka kvalitén på vården på ett olyckligt sätt. Rätten att arbeta heltid är viktig, både för att kunna försörja sig och få en hygglig framtida pension.

Vid upphandlingar är det viktigt att förfrågningsunderlaget ställer krav på anställningsform och trygghet på samma sätt som om kommunen var arbetsgivare. Det vill säga att tillsvidare anställning på heltid ska vara normen.

Kavat vård AB uppger att de för att klara verksamheten på längre sikt med den låga beläggningen varit tvungna att vidta åtgärder vilket bl.a. inneburit att minska sysselsättningsgraden för de anställda.

Verksamheten uppger att kvaliteten på vårdarbetet inte har försämrats på grund av den lägre sysselsättningsgraden. Den personal som önskar kommer att kunna få högre sysselsättningsgrad igen när beläggningen ökar. I den mån det behövs har de berörda i personalen möjlighet att arbeta extrapass och på så sätt kan också andelen timanställda hållas mycket låg.

Förvaltningen har haft upprepade kontakter med verksamhetschefen på Persikan och Bejtona och genomförde i juni en verksamhetsuppföljning på boendet. Inga brister har framkommit utifrån den och bedömningen är att både Persikan och Bejtona är väl fungerande verksamheter med god följsamhet till aktuella lagar, riktlinjer och avtal.

Förvaltningens uppfattning är att verksamheten följer de uppsatta kvalitetsmålen i upphandlingsavtalet. Det har inte gått att se att verksamhetens kvalitet blivit lidande pga. sänkningen av personalens sysselsättningsgrad. Personaltätheten har inte förändrats och förutsättningarna att utföra en god omvårdnad är därmed oförändrad.

Sänkningen av sysselsättningsgraden kan påverka det privata företags anställda på ett icke önskvärt sätt men det kan inte anses oförenligt med skrivelsen i avtalet.

Jämställdhetsanalys

Inom vårdirken både i offentlig och privat regi är kvinnor i stor majoritet och deltidsarbete är vanligt förekommande. Löneläget är generellt lägre i kvinnodominerade yrken än i mansdominerade. Kvinnor löper därmed en högre risk än män att såväl under livsperioden av förvärvsarbete som under tiden som pensionär ha en svår ekonomisk situation.

Ett utvecklingsprojekt drivs i regi av SKR och Kommunal 2016-2024, där målet är att heltidsarbete ska bli norm inom välfärdens kvinnodominerande verksamheter. Stockholms stad som arbetsgivare har sedan flera år arbetat för att alla medarbetare som vill ska kunna arbeta heltid.

Att fler arbetar heltid inom vård och omsorg minskar rekryteringsbehov och timanställningar för arbetsgivaren samt ökar personalkontinuiteten för brukargruppen. Detta kan även leda till att yrken inom vård och omsorg blir mer attraktiva vilket kan ge en ökad jämställdhet i dessa yrkesgrupper samt locka yngre att söka sig till dessa yrken. För att uppnå dessa effekter kan rätten till heltid inte vara beroende av om arbetsgivaren är offentlig eller privat. Ett kravställande på anställningsvillkor för medarbetare i privata företag behöver dock följa gällande regelverk och utifrån detta specificeras i förfrågningsunderlagen för att ingå LOV-avtal, först därefter kan staden ställa denna typ av krav på uppdragstagare.

Susanne Leinsköld
stadsdelsdirektör

Ingrid Brännström
avdelningschef

Bilaga

Skrivelse av Elvir Kacinic m. fl

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Susanne Leinsköld, stadsdelsdirektör	2021-09-06
Ingrid Brännström, avdelningschef	2021-09-03